Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MELCHIORA WATHELETA
přednesené dne 26. března 2015 [1]

**Věc C-63/14**

**Evropská komise**
**proti**

**Francouzské republice**

„Nesplnění povinnosti státem — Státní podpory — Povinnost navrácení — Vyrovnávací platby za pověření veřejnou službou“

## I – Úvod

1. Projednávaná věc je jednou z dlouhé řady věcí týkajících se státních podpor, jež poskytla Francouzská republika ve prospěch Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA (dále jen „SNCM“) [2].

2. Žalobou podanou dne 10. února 2014 se Evropská komise domáhá toho, aby Soudní dvůr určil, že Francouzská republika zaprvé tím, že nepřijala ve stanovených lhůtách veškerá opatření nezbytná k tomu, aby od příjemců získala zpět státní podpory, které byly v čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Komise 2013/435/EU ze dne 2. května 2013 o státní podpoře SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN) poskytnuté Francií ve prospěch společnosti Société Nationale Corse Méditerranée a společnosti Compagnie Méridionale de Navigation [3], dále jen „sporné rozhodnutí“, prohlášeny za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem; zadruhé tím, že ve stanovených lhůtách nezrušila veškerá vyplácení podpor uvedených ve zmíněném čl. 2 odst. 1, a zatřetí tím, že ve stanovených lhůtách neinformovala Komisi o opatřeních, jež přijala, aby se podrobila výše uvedenému rozhodnutí, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU a z článků 3 až 5 výše uvedeného rozhodnutí.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — V tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora SNCM a Francie v. Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:2142); rozsudky Tribunálu Corsica Ferries France v. Komise (T-349/03, EU:T:2005:221) a Corsica Ferries France v. Komise (T-565/08, EU:T:2012:415); jakož i usnesení Tribunálu Corsica Ferries France v. Komise (T-231/05, EU:T:2006:2). Viz rovněž věci Francie v. Komise (T-366/13); SNCM v. Komise (T-454/13); Francie v. Komise (T-74/14); a SNCM v. Komise (T-1/15) (dosud projednávaná Tribunálem Evropské unie).

3 — Úř. věst. L 220, s. 20.

## II – **Právní rámec**

3. Článek 108 odst. 2 Smlouvy o fungování EU stanoví:

„Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná s vnitřním trhem podle článku 107 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.

Nepodrobí-li se dotyčný stát tomuto rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jiný zainteresovaný stát, odchylně od článků 258 [SFEU] a 259 [SFEU], předložit věc přímo Soudnímu dvoru Evropské unie.

[…]“

4. Článek 14 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] [4], stanoví toto:

„1. Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil (dále jen ‚rozhodnutí o navrácení‘). Komise by neměla vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství.

2. Podpora, která má být navrácena podle rozhodnutí o navrácení, zahrnuje úroky v přiměřené výši stanovené Komisí. Úroky jsou splatné od data, kdy byla protiprávní podpora k dispozici příjemci, do data jejího navrácení.

3. Aniž je dotčen příkaz Soudního dvora Evropských společenství podle článku 201 [SFEU], navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva dotyčného členského státu za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí Komise. Aniž je dotčeno právo [Unie], učiní za tímto účelem a v případě řízení před vnitrostátními soudy dotyčné členské státy všechny nezbytné kroky v rámci jejich právních řádů, včetně dočasných opatření.“

## III – **Skutkový rámec**

### A – *Skutečnosti, které vedly k přijetí sporného rozhodnutí*

5. Usnesením ze dne 7. června 2007 Assemblée de Corse (Korsické shromáždění) pověřilo uskupení tvořené SNCM a Compagnie méridionale de navigation SA (dále jen „CMN“) veřejnou službou spočívající v zajištění dopravní obslužnosti mezi přístavem v Marseille a přístavy na Korsice. Rozhodnutím přijatým téhož dne schválil předseda Conseil exécutif de la collectivité territoriale de Corse (CTC) (Výkonná rada korsické územní samosprávy) podepsání dohody o pověření veřejnou službou (dále jen „CDSP“).

6. CDSP byla podepsána na období od 1. července 2007 do 31. prosince 2013. Její článek 1 definuje předmět smlouvy jako poskytování pravidelných námořních služeb na všech linkách spadajících do rámce pověření veřejnou službou mezi přístavem v Marseille a přístavy Ajaccio, Balagne, Bastia, Porto-Vecchio a Propriano.

4 — Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 110.

7. Zadávací dokumentace, která je součástí přílohy 1 CDSP, definuje povahu těchto služeb, přičemž uvádí:

— stálá služba přepravy „cestujících a nákladu“, kterou musí uskupení SNCM-CMN zajišťovat celoročně („základní služba“), a

— doplňková služba přepravy „cestujících“ v době dopravní špičky v trvání zhruba 37 týdnů na linkách Marseille – Ajaccio a Marseille – Bastia a v období od 1. května do 30. září na lince Marseille – Propriano (dále jen „doplňková služba“).

8. Podle podmínek CDSP má každá z pověřených společností získávat náhradou za základní službu a za doplňkovou službu roční finanční příspěvek od Office des transports de la Corse (OTC) (Korsický dopravní úřad). Konečná finanční náhrada pro každou z pověřených společností je za každý rok omezena na provozní ztrátu vzniklou v důsledku plnění závazků podle zadávací dokumentace, přičemž se zohledňuje přiměřený výnos podle skutečného denního užívání námořního kapitálu nasazeného k plavbám odpovídajícím uvedeným závazkům. Pokud by skutečné příjmy byly nižší než odhadované příjmy, které pověřené společnosti uvádějí ve svých nabídkách, stanoví uvedená úmluva úpravu této náhrady z veřejných prostředků.

9. Po podpisu byla CDSP změněna tak, že bylo zrušeno více než 100 plaveb ročně mezi Korsikou a městem Marseille, byly sníženy roční částky referenční finanční náhrady o 6,5 milionu eur pro obě pověřené společnosti a byl stanoven roční strop mechanismu přizpůsobení příjmů pro každou pověřenou společnost.

B – *Sporné rozhodnutí*

10. Na základě stížnosti, kterou podala společnost Corsica Ferries France SAS (dále jen „Corsica Ferries“) v souvislosti s protiprávními a s vnitřním trhem neslučitelnými státními podporami, které obdržely SNCM a CMN na základě CDSP, informovala Komise dopisem ze dne 27. června 2012 francouzské orgány o svém rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU týkající se možných podpor ve prospěch společností SNCM a CMN obsažených v CDSP [5].

11. Komise rozhodla, že vyrovnávací platby, jež byly stanoveny v rámci CDSP, představují státní podpory, které jsou protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem, přičemž měla za to, že nebyla splněna dvě ze čtyř kritérií, jež Soudní dvůr určil v rozsudku Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415).

12. Komise zaprvé konstatovala, že doplňková služba poskytovaná společností SNCM nebyla ani nezbytná, ani přiměřená pro uspokojování skutečné potřeby veřejné služby. Zadruhé měla předně za to, že podmínky nabídkového řízení neumožnily zajistit účinnou hospodářskou soutěž, a dále že výše vyrovnávacích plateb nebyla určena v poměru k nákladům stanoveným buď *a priori*, nebo v porovnání se strukturou nákladů jiných srovnatelných námořních společností.

13. Z výše uvedeného vyvodila Komise závěr, že vyrovnávací platby, jež SNCM a CMN získaly za poskytování doplňkové služby, představují státní podpory. Konstatovala, že tyto státní podpory jsou protiprávní, neboť nebyly Komisi předem oznámeny. Kromě toho měla za to, že vyrovnávací platby, jež SNCM a CMN získaly za poskytování základní služby, jsou slučitelné s vnitřním trhem, což však neplatí o vyrovnávacích platbách, jež SNCM za poskytování doplňkové služby získala od 1. července 2007.

5 — Viz shrnutí uvedené v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 5. října 2012 (Úř. věst. C 301, s. 1).

14. S ohledem na výše uvedené poznatky prohlásila Komise ve sporném rozhodnutí toto:

*„Článek 1*

Vyrovnávací platby vyplacené společnostem SNCM a CMN v rámci [CDSP] počínaje 7. červnem 2007 představují státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 [...] SFEU. Tyto státní podpory byly poskytnuty v rozporu s ustanovením čl. 108 odst. 3 [...] SFEU.

*Článek 2*

1. Vyrovnávací platby vyplacené společnosti SNCM z důvodu poskytnutí dodatečných kapacit podle bodů I a) 2), I b) 2) a I d) 1.4) zadávací dokumentace výše uvedené [CDSP] nejsou slučitelné s vnitřním trhem.

2. Vyrovnávací platby vyplacené společnostem SNCM a CMN za provozování ostatních služeb stanovených výše uvedenou [CDSP] jsou slučitelné s vnitřním trhem.

*Článek 3*

1. Francie je povinna vymoci zpět od příjemce podpory uvedené v čl. 2 odst. 1.

2. Z částek, které mají být navráceny, plynou úroky, a to od data, kdy byly příjemci dány k dispozici, do jejich skutečného navrácení.

3. Úroky se vypočítají jako složený úrok v souladu s kapitolou V nařízení (ES) č. 794/2004 a nařízením (ES) č. 271/2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004.

4. Francie zruší všechny platby podpor uvedených v čl. 2 odst. 1, ke kterým by mohlo dojít počínaje dnem oznámení tohoto rozhodnutí.

*Článek 4*

1. Navrácení podpory uvedené v čl. 2 odst. 1 musí proběhnout bez odkladu a účinně.

2. Francie zajistí, aby k výkonu tohoto rozhodnutí došlo ve lhůtě čtyř měsíců ode dne jeho oznámení.

*Článek 5*

1. Do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí poskytne Francie Komisi tyto informace:

a) celkovou částku (jistinu a úroky), kterou musí příjemce vrátit;

b) podrobný popis opatření již přijatých a plánovaných k výkonu tohoto rozhodnutí;

c) doklady prokazující, že příjemci bylo nařízeno podporu vrátit;

d) dny a přesné částky měsíčních plateb a každoročních úprav, ke kterým došlo ode dne vstupu v platnost dohody až do dne přijetí tohoto rozhodnutí.

2. Francie bude Komisi informovat o vývoji vnitrostátních opatření přijatých s cílem vykonat toto rozhodnutí až do úplného navrácení podpory uvedené v čl. 2 odst. 1. Na pouhou žádost Komise předloží neprodleně informace o již přijatých a plánovaných opatřeních pro splnění tohoto rozhodnutí. Rovněž poskytne podrobné informace o částkách podpory a úroků, které již příjemce navrátil.

*Článek 6*

Toto rozhodnutí je určeno Francouzské republice.“

15. Výši podpory, která měla být navrácena, byla podle Komise odhadována v okamžiku přijetí sporného rozhodnutí na přibližně 220,224 milionu eur.

C – *Jednání francouzských orgánů po přijetí sporného rozhodnutí*

16. Sporné rozhodnutí bylo francouzským orgánům oznámeno dne 3. května 2013. Francouzská republika proti němu dne 17. července 2013 podala žalobu na neplatnost k Tribunálu a SNCM učinila totéž dne 27. srpna 2013 [6]. Francouzská republika proti němu podala též návrh na vydání předběžného opatření, který v prvním stupni zamítl předseda Tribunálu [7] a v řízení o kasačním opravném prostředku místopředseda Soudního dvora [8].

17. Dopisem ze dne 20. června 2013 se předseda výkonné rady CTC pan Giacobbi obrátil na místopředsedu Komise pana Almuniu s žádostí, aby jej seznámil s podmínkami výkonu sporného rozhodnutí.

18. Dne 10. července 2013 zaslal prefekt Korsiky (préfet de Corse) předsedovi výkonné rady CTC dopis, jehož přílohou bylo sporné rozhodnutí. Prostřednictvím tohoto dopisu požádal prefekt Korsiky předsedu výkonné rady CTC, aby mu oznámil opatření, jež v této souvislosti přijme. Kromě jiného prefekt Korsiky oznámil, že se francouzská vláda chystá toto rozhodnutí Komise napadnout podáním žaloby na neplatnost doplněné návrhem na vydání předběžného opatření.

19. Téhož dne zaslal prefekt Korsiky předsedovi SNCM kopii dopisu, jejž zaslal předsedovi výkonné rady CTC, spolu s kopií sporného rozhodnutí.

20. Místopředseda Komise sdělil dopisem ze dne 17. července 2013 předsedovi výkonné rady CTC, že podle sporného rozhodnutí musí být vyplácení vyrovnávacích plateb, jež byly přiznány společnosti SNCM za poskytování doplňkové služby, okamžitě pozastaveno, že již uplynula lhůta, kterou sporné rozhodnutí stanovilo pro zaslání informací uvedených v čl. 5 odst. 1 tohoto rozhodnutí, a že je nutné, aby byla dodržena lhůta k výkonu uvedeného rozhodnutí stanovená v čl. 4 odst. 2. V tomto dopise místopředseda Komise v zásadě připomněl, že navrácení podpor „by měl zajistit subjekt, který je poskytl, a to na základě plně vykonatelného titulu, který vydá tento subjekt (pokud je k takovémuto aktu zmocněn ze zákona) nebo jiný veřejný orgán s takovouto pravomocí. V tomto případě zřejmě povinnost zajistit navrácení přísluší výkonné radě [CTC], která je subjektem, jenž poskytl neslučitelné podpory, jak je uvedeno v bodě 28 [sporného] rozhodnutí.“

21. Dopisem ze dne 29. července 2013 sdělil předseda výkonné rady CTC místopředsedovi Komise, že přijal opatření nezbytná k tomu, aby bylo zrušeno vyplácení vyrovnávacích plateb za poskytování doplňkové služby. Poukázal přitom na problémy, s nimiž se setkal ve vztahu s „orgány francouzského státu, zejména útvary korsické prefektury a Chambre régionale des comptes (Regionální účetní komory), které zpochybňují platnost rozhodnutí Komise a popírají jeho vykonatelnost.“

22. Dopisem ze dne 2. září 2013 požádala Komise francouzské orgány, aby ji do deseti dnů od data tohoto dopisu informovaly o ustanoveních, jež přijaly za účelem výkonu sporného rozhodnutí. V tomto dopise Komise připomněla francouzským orgánům, že dokud nebylo rozhodnutí o navrácení státních podpor platně zrušeno, je i nadále plně a přímo vykonatelné. Kromě toho požádala

6 — Jedná se o věci Francie v. Komise (T-366/13) a SNCM v. Komise (T-454/13) (dosud projednávané Tribunálem).

7 — Viz usnesení předsedy Tribunálu ve věci Francie v. Komise (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

8 — Viz usnesení místopředsedy Soudního dvora ve věci Francie v. Komise [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

francouzské orgány, aby ji uvědomily o dopadech, jež bude mít výkon sporného rozhodnutí na finanční situaci SNCM, neboť podle mínění francouzských orgánů povede výkon uvedeného rozhodnutí nevyhnutelně k insolvenci a soudní likvidaci této společnosti. V této souvislosti Komise nadnesla několik otázek ohledně jí dostupných informací, podle nichž má výkonná rada CTC v úmyslu na základě zprávy OTC navrhnout Korsickému shromáždění, aby podepsalo s uskupením společností SNCM a CMN novou CDSP pro účely přepravy cestujících a nákladu mezi městem Marseille a přístavy na Korsice, a to na období od roku 2014 do roku 2023.

23. Vzhledem k tomu, že Komise neobdržela od francouzských orgánů žádnou odpověď, dopisem ze dne 20. září 2013 „znovu [vyzvala] francouzské orgány k tomu, aby bez odkladu zajistily navrácení podpory včetně úroků, aby zrušily veškeré podpory, které mají být vyplaceny v souvislosti s poskytováním doplňkové služby počínaje dnem oznámení [sporného rozhodnutí] (a případně zajistily jejich navrácení), a aby předložily zprávu o stavu navracení podpory včetně vysvětlení metody, jakou byly vypočteny úroky“. Komise sdělila francouzským orgánům, že výše uvedené informace by jí měly poskytnout do 20 pracovních dnů od data tohoto dopisu. Komise nakonec uvedla, že touto dodatečně stanovenou lhůtou se nijak nemění povinnost bez odkladu vykonat výše uvedené rozhodnutí a že pokud tak nebude učiněno, její útvary budou povinny jí navrhnout, aby zahájila proti Francouzské republice řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU.

24. O dva měsíce později, a sice dne 29. listopadu 2013, oznámily francouzské orgány Komisi, že CTC pozastavila od konce měsíce července 2013 vyplácení vyrovnávacích plateb za poskytování tzv. „doplňkové“ služby, a to na základě předběžného odhadu vycházejícího z částek uvedených ve sporném rozhodnutí. Pokud jde o celkovou částku vyrovnávacích plateb, kterou mají příjemci vrátit (jistinu a úroky), francouzské orgány uvedly, že je obtížné ji stanovit, neboť okolnost, že Komise od sebe oddělila „základní službu“ a „doplňkovou službu“, neodpovídá podle jejich mínění skutečnosti, neboť obě tyto služby jsou vzájemně nerozlučně spjaty a přispívají k dosažení cíle týkajícího se zajištění územní kontinuity.

25. Dne 18. prosince 2013 zaslal předseda výkonné rady CTC státnímu tajemníkovi pro dopravu v rámci Syndicat des travailleurs corses (odborový svaz korsických pracovníků) panu Mosconimu dopis, v němž jej informoval o průběhu plnění cílů, přičemž zejména uvedl, že „CTC nevydá žádný titul a nezahájí žádné řízení s cílem uspíšit osud [SNCM]“.

26. Poté, co byla dne 10. února 2014 podána projednávaná žaloba pro nesplnění povinnosti, došlo k několika událostem.

27. Na jednání Francouzská republika uvedla, že žádost o předčasné splacení úvěru poskytnutého ve prospěch společnosti SNCM, kterou podala Veolia-Transdev dne 29. října 2014, vedla k tomu, že dne 4. listopadu 2014 byla vyhlášena platební neschopnost SNCM.

28. Dále uvedla, že ve dnech 7. a 19. listopadu 2014 vydal OTC dva příkazy k navrácení podpory prohlášené za neslučitelnou, avšak jejich výše dosahovala přibližně 198 milionů eur, což je podle názoru Komise méně, než bylo uvedeno ve sporném rozhodnutí, v němž se uvádí částka 220,224 milionu eur.

29. Dne 28. listopadu 2014 konstatoval předseda tribunal de commerce de Marseille (Francie) (obchodní soud v Marseille) platební neschopnost společnosti SNCM a uvalil na ni na dobu šesti měsíců nucenou správu[9]. Rozsudek, jímž bylo nařízeno zahájení nucené správy, byl zveřejněn dne 14. prosince 2014, čímž byla věřitelům poskytnuta lhůta dvou měsíců, v níž mohli přihlásit své pohledávky.

9 — Viz článek v deníku *Le Monde* ze dne 29. listopadu 2014, s. 16, nadepsaný „SNCM: quatre repreneurs étudieraient le dossier“.

30. Dne 9. ledna 2015 připsaly francouzské orgány podporu prohlášenou za neslučitelnou k pasivům společnosti SNCM, a to ve výši přibližně 198 milionů eur.

31. Během jednání Francouzská republika Soudnímu dvoru mimo jiné sdělila, že během nucené správy bylo k tribunal de commerce de Marseille podáno dne 2. února 2015 několik nabídek na převzetí SNCM (tisk se zmiňuje o pěti nabídkách a o dvou podnikatelských záměrech) [10].

32. Z některých tiskových informací vyplývá, že tyto nabídky podléhaly určitým odkládacím podmínkám, a sice přenesení dohody o pověření veřejnou službou mezi Korsikou a kontinentálním územím Francie, opětovnému vyjednání sociálních dohod a „smazání" povinnosti navrátit protiprávní podpory [11].

D – *Kontext sporu*

33. Jak jsem již uvedl v bodě 1 tohoto stanoviska, projednávaná věc je součástí dlouhé řady věcí týkajících se státních podpor, jež poskytla Francouzská republika ve prospěch společnosti SNCM. Tyto podpory se dělí do dvou skupin: podpory, které byly poskytnuty ve prospěch SNCM prostřednictvím plánu restrukturalizace této společnosti, a podpory, které byly této společnosti poskytnuty prostřednictvím vyrovnávacích plateb za pověření veřejnou službou. Tyto dvě skupiny podpor jsou předmětem dvou samostatných řízení, jež nelze směšovat, zvláště proto, že se týkají velmi podobných částek (přibližně 220 milionů eur).

1. První řízení

34. První z obou výše uvedených řízení bylo zahájeno napadením podpor, jež byly poskytnuty ve prospěch společnosti SNCM prostřednictvím plánu restrukturalizace z roku 2002. Soukromoprávní společnost Corsica Ferries, která je konkurenčním podnikem společnosti SNCM, podala žalobu na neplatnost rozhodnutí Komise ze dne 9. července 2003, jímž byly tyto podpory prohlášeny za slučitelné se společným trhem [12].

35. Rozsudkem ze dne 15. června 2005 Tribunál toto rozhodnutí zrušil, přičemž rozhodl, že ze strany Komise nedošlo k zohlednění „celého čistého zisku z prodeje aktiv, která nejsou nezbytná, pro určení minimálního charakteru podpory" [13]. Proti uvedenému rozsudku Tribunálu nebyl podán kasační opravný prostředek.

36. Dne 8. července 2008 přijala Komise nové rozhodnutí [14], podle něhož opatření přijatá v rámci plánu restrukturalizace z roku 2002 představují protiprávní státní podpory, které jsou nicméně slučitelné se společným trhem, a naopak opatření přijatá v rámci plánu privatizace z roku 2006 nepředstavují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES (nyní čl. 107 odst. 1 SFEU).

10 — Viz článek v deníku *Le Monde* ze dne 4. února 2015, nadepsaný „SNCM: quatre offres de reprise sont jugées sérieuses", který je dostupný na internetové stránce http://www.lemonde.fr/economie/article/2015/02/04/sncm-quatre-offres-de-reprise-sont-jugees-serieuses_4569801_3234.html.

11 — Viz „Nouveau rendez-vous judiciaire le 18 mars pour la SNCM", *France 3*, ze dne 5. února 2015, který je dostupný na internetové stránce http://france3-regions.francetvinfo.fr/provence-alpes/2015/02/05/nouveau-rendez-vous-judiciaire-le-18-mars-pour-la-sncm-648939.html.

12 — Viz rozhodnutí Komise 2004/166/ES ze dne 9. července 2003 o podpoře, kterou Francie hodlá poskytnout na restrukturalizaci společnosti Société nationale maritime Corse Méditerranée (SNCM) (Úř. věst. 2004, L 61, s. 13).

13 — Rozsudek Corsica Ferries France v. Komise (T-349/03, EU:T:2005:221, bod 315).

14 — Viz rozhodnutí Komise 2009/611/ES ze dne 8. července 2008 o opatřeních C 58/02 (ex N 118/02), která provedla Francie ve prospěch společnosti Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (Úř. věst. 2009, L 225, s. 180).

37. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Tribunálu vydaným ve věci Corsica Ferries France v. Komise (T-565/08, EU:T:2012:415) dne 11. září 2012. Kasační opravný prostředek podaný proti tomuto rozsudku byl zamítnut rozsudkem Soudního dvora vydaným dne 4. září 2014 [15].

38. V mezidobí, konkrétně dne 20. listopadu 2013, nařídila Komise navrácení částek vyplacených v rámci plánu restrukturalizace SNCM, jichž se týkaly výše uvedené rozsudky [16]. Francouzská republika a SNCM podaly proti tomuto rozhodnutí další žalobu na neplatnost k Tribunálu, přičemž Francouzská republika tak učinila v lednu 2014 [17] a SNCM v lednu 2015.

2. Druhé řízení

39. Druhé řízení se týká CDSP, jež byla podepsána v roce 2007 a stanoví vyrovnávací platby ve prospěch společností SNCM a CMN. V roce 2013 Komise prohlásila vyrovnávací platby za poskytování doplňkové služby za protiprávní a nařídila jejich navrácení.

40. Proti výše uvedenému rozhodnutí jsou v současné době Tribunálem projednávány dvě žaloby na zrušení, které podaly Francouzská republika a SNCM. Právě v rámci těchto dvou žalob došlo k tomu, že v prvním stupni návrh na vydání předběžného opatření, který podala Francouzská republika s cílem pozastavit výkon rozhodnutí Komise, zamítl předseda Tribunálu [18], a v řízení o kasačním opravném prostředku jej zamítl místopředseda Soudního dvora [19].

41. Dalším bodem, na který se projednávaná žaloba pro nesplnění povinnosti soustředí, je okolnost, že nedošlo k výkonu sporného rozhodnutí.

42. Na jednání Komise podotkla, že v září 2013 francouzské orgány znovu vyplatily společnosti SNCM částky ve značné výši, aniž tuto okolnost oznámily Komisi, a kromě dalších výhod pověřily znovu tuto společnost veřejnou službou, a to na dobu deseti let a za značně pochybných podmínek.

## IV – **Řízení před Soudním dvorem**

43. Komise podala svou žalobu dne 10. února 2014. Francouzská republika předložila svou žalobní odpověď dne 23. dubna 2014 a Komise svou repliku dne 2. června 2014. Ústní řízení bylo ukončeno předložením dupliky Francouzské republiky, k němuž došlo dne 14. července 2014.

44. Na jednání konaném dne 5. února 2015 přednesly Komise a Francouzská republika svá vyjádření.

15 — Rozsudek SNCM a Francie v. Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:2142). Je třeba dodat, že Evropská komise se nepřipojila ke kasačním opravným prostředkům, jež podaly SNCM a Francouzská republika, a žádným způsobem do tohoto řízení nevstoupila.

16 — Viz rozhodnutí Komise 2014/882/EU ze dne 20. listopadu 2013 o státní podpoře SA.16237 (C58/02) (ex N118/02) poskytnuté Francií ve prospěch společnosti SNCM (Úř. věst. 2014, L 357, s. 1).

17 — Viz věci Francie v. Komise (T-74/14) a SNCM (T-1/15), dosud projednávané Tribunálem.

18 — Viz usnesení předsedy Tribunálu vydané ve věci Francie v. Komise (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

19 — Viz usnesení místopředsedy Soudního dvora vydané ve věci Francie v. Komise [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

## V – **K nesplnění povinnosti vytýkanému Francouzské republice**

45. Komise ve své žalobě tvrdí, že Francouzská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU a z článků 3 až 5 sporného rozhodnutí, tím, že:

— nepřijala ve stanovených lhůtách veškerá opatření nezbytná k tomu, aby příjemci navrátili státní podpory, které byly v čl. 2 odst. 1 tohoto rozhodnutí prohlášeny za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem,

— nezrušila ve stanovených lhůtách veškerá vyplácení podpor uvedených ve zmíněném čl. 2 odst. 1, a

— neinformovala ve stanovených lhůtách Komisi o opatřeních, jež přijala, aby se podrobila tomuto rozhodnutí.

### A – *K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z okolnosti, že nedošlo k navrácení protiprávních podpor*

#### 1. Úvod

46. Pokud Komise prohlásí určitou podporu za protiprávní, nařízené navrácení této podpory probíhá za podmínek stanovených v čl. 14 odst. 3 nařízení č. 659/1999, v němž se stanoví toto:

„[…] navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva dotyčného členského státu za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí Komise. Aniž je dotčeno právo [Unie], učiní za tímto účelem a v případě řízení před vnitrostátními soudy dotyčné členské státy všechny nezbytné kroky v rámci jejich právních řádů, včetně dočasných opatření.“

47. Francouzská republika nezpochybňuje, že ze strany francouzského orgánu, který je k tomu příslušný, a sice CTC, nedošlo k přijetí opatření nezbytných k navrácení státních podpor, které byly v čl. 2 odst. 1 sporného rozhodnutí prohlášeny za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem.

48. Dokumenty, které byly přiloženy k žalobě podané Komisí, tuto okolnost právně dostačujícím způsobem prokazují.

49. Zaprvé předseda výkonné rady CTC pan Giacobbi informoval dopisem ze dne 29. července 2013 místopředsedu Komise pana Almuniu o „problém[ech], s nimiž se setkal ve vztahu s *orgány francouzského státu*, zejména útvary korsické prefektury a Chambre régionale des comptes, které *zpochybňují platnost rozhodnutí Komise a popírají jeho vykonatelnost*“ [20].

50. Zadruhé ujistil dopisem ze dne 18. prosince 2013 státního tajemníka pro dopravu v rámci Syndicat des travailleurs corses pana Mosconiho, že „*CTC nevydá žádný titul* a nezahájí žádné řízení s cílem uspíšit osud [SNCM]“ [21].

20 — Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 110.

21 — Zdůrazněno autorem tohoto stanoviska.

2. Argumenty vznesené Francouzskou republikou

51. V souvislosti s výše uvedeným odmítnutím výkonu rozhodnutí se Francouzská republika dovolává absolutní nemožnosti řádného výkonu sporného rozhodnutí, která je, jak vyplývá z ustálené judikatury, „jediným důvodem, kterého by se mohl členský stát dovolávat na obranu proti žalobě pro nesplnění povinnosti podané Komisí na základě čl. [108] odst. 2 [SFEU]“ [22].

52. V projednávané věci Francouzská republika tvrdí, že nemohla sporné rozhodnutí vykonat, neboť jeho výkon by nevyhnutelně vedl k insolvenci a likvidaci SNCM [23], což by následně vyvolalo velmi závažné narušení veřejného pořádku a rovněž nebezpečí přerušení územní kontinuity mezi kontinentálním územím Francie a Korsikou.

53. Co se týče insolvence SNCM, Francouzská republika tvrdí, že z účetní závěrky SNCM za rok 2012 vyplývá, že aktiva, jimiž tato společnost disponovala k 31. prosinci 2012, odpovídala částce 87,831 milionu eur, takže navrácení částky 220,224 milionů eur by nevyhnutelně způsobilo její platební neschopnost. Vzhledem k tomu, že stav pokladny SNCM závisel do značné míry na střednědobém úvěru ve výši 87,3 milionu eur, jejž této společnosti poskytl její většinový akcionář, společnost Veolia Transdev, která mohla kdykoli požádat o předčasné splacení tohoto úvěru, navrácení částky 220,224 milionu eur by nevyhnutelně znemožnilo financování jakýchkoli forem dalšího fungování společnosti. Zmíněný podnik nadto v roce 2012 vykazoval čistou ztrátu ve výši 14,251 milionu eur, a pokud by byla nyní navýšena o dalších 220,224 milionu eur, bylo by jen málo pravděpodobné, že by nějaký podnik měl zájem o převzetí SNCM, takže zánik této společnosti by byl nevyhnutelný.

54. Francouzská republika dále tvrdí, že zánik SNCM by mohl způsobit vážné narušení veřejného pořádku a sociálního smíru, neboť sociální poměry panující ve společnosti SNCM a v přístavu v Marseille byly v dané době již velmi vyhrocené. Například během stávek, k nimž došlo v roce 2005 poté, co byla oznámena privatizace společnosti SNCM, stávkující obsadili plavidla zakotvená v přístavu v Marseille, a bránili tak tisícům cestujících v odjezdu, unesli jedno plavidlo a jako rukojmího si vzali generálního ředitele SNCM. Tyto stávky se dále šířily a vedly nakonec k úplnému ochromení přístavu v Marseille, které narušilo jak přepravu cestujících a nákladu, tak zajištění přepravy v petrochemickém průmyslu.

55. Sociální poměry se následně nijak nezlepšily ve společnosti SNCM, kde na začátku roku 2011 propukly další stávky. V březnu 2014, poté, co se společnost Veolia Transdev na jednáních dozorčí rady konaných v únoru a březnu 2014 vyjádřila v tom smyslu, že nesouhlasí s žádnou objednávkou nových plavidel a že podpoří zahájení úpadkového řízení proti společnosti SNCM, vyzvali zástupci tří odborových svazů SNCM a jednoho odborového svazu námořníků z Marseille všechny zaměstnance ke stávce.

56. Stávka, k níž došlo v červnu 2014, odhalila problémy, s nimiž se potýkalo korsické hospodářství a jež zapadaly do celostátního rámce vyznačujícího se situací všeobecné krize, stále větším počtem sociálních programů a dalším kolektivním propouštěním. Z tohoto důvodu v odpověď na tvrzení Komise francouzské orgány uvedly, že právě ony mohou nejlépe posoudit nebezpečí možného zasažení nebo narušení veřejného pořádku, jakož i rizika vyplývající z otázky, zda je či není namístě využít k prevenci či nápravě výše uvedených nebezpečí pořádkových sil.

22 — Rozsudek Komise v. Francie (C-214/07, EU:C:2008:619, bod 44). V tomto smyslu viz rovněž rozsudky Komise v. Belgie (52/84, EU:C:1986:3, bod 16); Komise v. Německo (94/87, EU:C:1989:46, bod 9); Komise v. Řecko (C-183/91, EU:C:1993:233, bod 19); Komise v. Portugalsko (C-404/97, EU:C:2000:345, bod 39); Komise v. Francie (C-261/99, EU:C:2001:179, bod 23); Komise v. Španělsko (C-404/00, EU:C:2003:373, bod 45); jakož i Komise v. Španělsko (C-177/06, EU:C:2007:538, bod 46).

23 — Tato diskuse se v projednávané věci týká pouze SNCM, neboť CMN získala pouze vyrovnávací platby na základě poskytování základní služby, jež Komise prohlásila za protiprávní státní podpory, které jsou nicméně slučitelné s vnitřním trhem ve smyslu čl. 106 odst. 2 SFEU (viz bod 213 sporného rozhodnutí).

57. Francouzská republika dále uvádí, že narušení veřejného pořádku, k němuž by došlo v případě zániku společnosti SNCM, by nevyhnutelně vedlo k přerušení územní kontinuity mezi kontinentálním územím Francie a Korsikou, tak jako v případě stávek z roku 2005, kdy musela Korsika řešit závažné problémy týkající se zajištění zásob léčiv, krevních produktů, paliv a pohonných hmot či základních komodit. Toto přerušení kontinuity by narušilo i přepravu tisíců cestujících, ať již zaměstnanců, turistů či místních obyvatel.

58. Francouzská republika tvrdí, že toto přerušení kontinuity by trvalo i poté, co by došlo ke stabilizaci situace ve společnosti. Francouzské orgány totiž poukazují na to, že na zajištění dopravní obslužnosti Korsiky se SNCM podílí velmi významně, neboť zajišťuje 34,2 % přepravy cestujících a 39 % přepravy nákladu.

59. K dnešnímu dni neexistuje žádná jiná společnost, která by nabídla zajištění dopravní obslužnosti všech korsických přístavů, jež v současnosti zajišťuje SNCM (zejména přístavů v Balagne, Porto-Vecchio a Propriano), a je velmi málo pravděpodobné, že Corsica Ferries nebo CMN mají k dispozici kapacity dostatečné k tomu, aby zajistily námořní spoje z Marseille za podmínek, jež byly stanoveny v rámci pověření veřejnou službou na období od roku 2013 do roku 2024. Totéž platí i pro případ, že by vzniklo uskupení společností CMN a Corsica Ferries pro účely zajištění dopravních spojů mezi kontinentálním územím Francie a Korsikou.

60. Jinými slovy, podle mínění Francouzské republiky nelze očekávat, že by byly jiné subjekty v krátkodobém horizontu schopny zavést mezi Korsikou a Marseille přepravní službu tak, aby nahradily společnost SNCM, přičemž Francouzská republika odkazuje na bod 146 sporného rozhodnutí, v němž se uvádí, že „ostatní subjekty na trhu samy uznávají, že by nebyly s to zajistit [základní] službu“.

### 3. Posouzení

61. Domnívám se, že důvody, jichž se dovolává Francouzská republika k odůvodnění skutečnosti, že nedošlo k navrácení dotčených protiprávních podpor, nedosahují prahu absolutní nemožnosti výkonu rozhodnutí ve smyslu judikatury Soudního dvora.

#### a) Argument vycházející z nevyhnutelnosti zániku SNCM v případě výkonu sporného rozhodnutí

62. Francouzská republika tvrdí, že výkon sporného rozhodnutí by nevyhnutelně vedl k zániku SNCM, neboť výše podpor, jež mají být navráceny, značně překračuje aktiva této SNCM.

63. S tímto názorem nesouhlasím.

64. Zaprvé výkon sporného rozhodnutí od okamžiku, kdy bylo rozhodnutí oznámeno Francouzské republice, neznamenal nevyhnutelnou likvidaci SNCM, nýbrž nejprve jen přijetí závazných opatření podle vnitrostátního práva, jejichž účelem by bylo umožnit navrácení podpor.

65. Jak uvedl místopředseda Komise ve svém dopise předsedovi výkonné rady CTC ze dne 17. července 2013 „navrácení podpor by měl zajistit subjekt, který je poskytl, a *to na základě plně vykonatelného titulu, který tento subjekt vydá*“ [24].

66. Vydání takovéhoto titulu nevede automaticky k zániku SNCM. Unijní právo totiž nezakazuje vnitrostátním soudům, aby pozastavily účinky takovéhoto exekučního titulu ve snaze zabránit vážné a nenapravitelné újmě dotčené společnosti.

24 — Zdůrazněno autorem tohoto stanoviska.

67. Totéž by platilo i v případě určení nesplnění povinnosti v projednávané věci, pokud by na SNCM nebyla dne 28. listopadu 2014 uvalena nucená správa.

68. Jak rozhodl předseda Tribunálu v souvislosti s návrhem na odklad vykonatelnosti sporného rozhodnutí, takovýto odklad ukládá francouzským orgánům povinnost přijmout závazná opatření, „která však budou moci být pozastavena v případě, že bude zahájeno řízení u vnitrostátního soudu […], což by mohlo zabránit francouzským orgánům v tom, aby nechaly proběhnout řízení o navrácení podpor až do konce“ [25].

69. Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že „pokud podá společnost, která je příjemcem státní podpory, k soudu Unie návrh na odklad vykonatelnosti rozhodnutí Komise, jímž se nařizuje navrácení této podpory, okolnost, že existují vnitrostátní prostředky nápravy, jež této společnosti umožňují bránit se na vnitrostátní úrovni proti opatřením přijatým za účelem navrácení podpory, je způsobilá této společnosti umožnit, aby zabránila vzniku vážné a nenapravitelné újmy způsobené navrácením zmíněné podpory.“ [26]

70. Z výše uvedeného plyne jednoznačný závěr, že pokud francouzské orgány přijmou závazná opatření v rámci výkonu sporného rozhodnutí, nepovede tato okolnost automaticky k zániku SNCM, jak tvrdí Francouzská republika.

71. Přijetí opačné hypotézy, podle níž by pravděpodobnost zániku společnosti způsobila absolutní nemožnost výkonu rozhodnutí, by znamenalo, že by protiprávní podpory mohly být zcela beztrestně poskytovány podnikům v obtížích, a těm by pak stačilo dovolávat se své platební neschopnosti, aby se vyvázaly ze svých závazků, pokud jde o dlužné částky, o něž se jedná v řízení o nuceném vyrovnání.

72. Zadruhé, přestože byla pohledávka týkající se navrácení podpor, jež jsou předmětem projednávané věci, zapsána na seznam přihlášených pohledávek ve lhůtách stanovených sporným nařízením a na celou částku těchto podpor [27], z ustálené judikatury vyplývá, že zapsáním pohledávky na vrácení dotyčných podpor na seznam přihlášených pohledávek „lze povinnost navrácení splnit pouze tehdy, pokud – v případě, že státní orgány nemohly zajistit navrácení celé částky podpor – konkursní řízení povede k likvidaci podniku, jemuž byly poskytnuty protiprávní podpory, tj. k definitivnímu ukončení jeho činnosti“ [28], což v projednávané věci nenastalo.

73. Z toho vyplývá, že jak již Soudní dvůr uvedl v bodě 37 svého rozsudku ve věci Komise v. Španělsko (C-499/99, EU:C:2002:408), „[n]eexistence aktiv, jež by mohla být navrácena, je totiž […] *jediným prostředkem*, jímž může španělská vláda prokázat absolutní nemožnost navrácení podpor“ [29], což opět v projednávané věci neplatí.

74. Zatřetí připomínám, že povinnost vydat exekuční titul, který umožní navrácení podpor, jež byly sporným rozhodnutím prohlášeny za protiprávní, byla v projednávané věci uložena také v rámci nuceného vyrovnání, jež na SNCM uvalil tribunal de commerce de Marseille dne 28. listopadu 2014.

25 — Viz usnesení předsedy Tribunálu ve věci Francie v. Komise (T-366/13 R, EU:T:2013:396, bod 41), které bylo v řízení o kasačním opravném prostředku potvrzeno usnesením místopředsedy Soudního dvora ze dne 21. ledna 2014 ve věci Francie v. Komise [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

26 — Viz usnesení předsedy Soudního dvora ve věci Alcoa Trasformazioni v. Komise [C-446/10 P(R), EU:C:2011:829, bod 46]. V tomto smyslu viz rovněž usnesení předsedy Soudního dvora ve věcech Deufil v. Komise (310/85 R, EU:C:1986:58, bod 22) a Belgie v. Komise (142/87 R, EU:C:1987:281, bod 26); jakož i usnesení předsedy Tribunálu ve věci Francie v. Komise (T-366/13 R, EU:T:2013:396, bod 44).

27 — Připomínám, že k tomuto zápisu došlo až dne 9. ledna 2015, a to na částku nižší než 220,224 milionu eur uvedených ve sporném rozhodnutí. Podle názoru Komise představuje vydání exekučního titulu pouze „počátek výkonu“ sporného rozhodnutí.

28 — Viz rozsudek Komise v. Španělsko (C-610/10, EU:C:2012:781, bod 104). Viz rovněž rozsudek Komise v. Polsko (C-331/09, EU:C:2011:250, body 63 až 65) a Komise v. Itálie (C-454/09, EU:C:2011:650, body 35 a 36).

29 — Zdůrazněno autorem tohoto stanoviska.

75. Z výše uvedeného lze vyvodit, že pokud tribunal de commerce de Marseille uložil insolvenčním správcům úkol zajistit záchranu SNCM nalezením nabyvatelů [30], musel je rovněž informovat o tom, že je SNCM povinna navrátit francouzskému státu částky podpory.

76. V tomto ohledu a pokud se prokáže, že nabídky na převzetí SNCM, jež byly podány k tribunal de commerce de Marseille, byly podmíněny „smazáním" povinnosti navrátit protiprávní podpory tím, že by byla vytvořena hospodářská diskontinuita mezi SNCM a novou strukturou [31], připomínám, že z ustálené judikatury vyplývá, že pokud byla založena nová společnost s cílem pokračovat v některé z činností podniku v úpadku, který byl příjemcem protiprávních podpor, nelze již hovořit o nemožnosti navrácení protiprávních podpor, neboť „pokračování v této činnosti, aniž byly zcela navráceny dotyčné podpory, může způsobit přetrvávání narušení hospodářské soutěže v důsledku konkurenční výhody, ze které měl tento podnik na trhu prospěch na úkor svých konkurentů. Má-li taková nově založená společnost nadále prospěch z této výhody, může tak být povinna navrátit dotčené podpory. Tak je tomu zejména v případě, kdy je prokázáno, že tato společnost nadále účinně využívá konkurenční výhodu spojenou se získáním těchto podpor, zvláště tehdy, když tato společnost nabývá aktiv společnosti v likvidaci, aniž jako protiplnění zaplatí cenu odpovídající tržním podmínkám, *nebo když je prokázáno, že důsledkem založení takové společnosti bylo obejití povinnosti vrátit uvedené podpory*." [32]

b) Argumenty vycházející z nebezpečí velmi závažného narušení veřejného pořádku a přerušení územní kontinuity mezi kontinentálním územím Francie a Korsikou

77. Na rozdíl od argumentu vycházejícího z údajné nevyhnutelnosti zániku SNCM v případě výkonu sporného rozhodnutí poukazují tyto argumenty pouze na určitá „nebezpečí" nebo obavy týkající se možných událostí, jež by mohly být vyvolány výkonem sporného rozhodnutí.

78. Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že „pokud by mohly existovat nepřekonatelné potíže, které by mohly členskému státu zabránit ve splnění povinností, jež pro něj vyplývají z [unijního] práva […], *pouhá obava z takovýchto potíží nemůže být důvodem k tomu, aby se tento členský stát zdržel správného použití tohoto práva*" [33].

79. A pokud se navíc členský stát „nepokusí o navrácení dotčené [podpory], nelze prokázat nemožnost výkonu rozhodnutí týkajícího se tohoto navrácení" [34].

80. Užitečné poznatky týkající se konkrétně nebezpečí narušení veřejného pořádku můžeme nalézt ve dvou rozsudcích Soudního dvora vydaných ve věcech Komise v. Francie (C-52/95, EU:C:1995:432) a Komise v. Francie (C-265/95, EU:C:1997:595).

30 — Viz bod 29 tohoto stanoviska, jakož i článek v deníku Le Monde ze dne 29. listopadu 2014, s. 6, nadepsaný „SNCM: quatre repreneurs étudieraient le dossier".

31 — Jeden z podnikatelů, kteří podali nabídku na převzetí, prohlásil, že „klíčovou je v této záležitosti otázka, zda ta nabídka, která bude přijata, splňuje kritéria právní diskontinuity, jež klade Evropská komise. V opačném případě může být totiž nabyvateli nařízeno, aby zaplatil protiprávně poskytnuté podpory. Všechny nabídky, samozřejmě včetně mé, jsou podmíněny odstraněním tohoto rizika […]", viz článek v deníku *Corse-Matin* ze dne 6. února, nadepsaný „SNCM: 'Nous serons très attentifs aux attentes de la Corse' ", dostupný na internetové stránce http://www.corsematin.com/article/derniere-minute/sncm-%C2 %ABnous-serons-tres-attentifs-aux-attentes-de-la-corse%C2 %BB.1689605.html. Viz rovněž body 31 a 32 tohoto stanoviska.

32 — Rozsudek Komise v. Španělsko (C-610/10, EU:C:2012:781, bod 106). Zdůrazněno autorem tohoto stanoviska. V tomto smyslu viz rovněž rozsudek Německo v. Komise (C-277/00, EU:C:2004:238, bod 86).

33 — Rozsudek Komise v. Itálie (C-280/95, EU:C:1998:28, bod 16). V tomto smyslu viz rovněž rozsudky Komise v. Francie (C-52/95, EU:C:1995:432, bod 38); Komise v. Francie (C-265/95, EU:C:1997:595, bod 55); Komise v. Francie (C-441/06, EU:C:2007:616, bod 43); a Komise v. Polsko (C-331/09, EU:C:2011:250, bod 72).

34 — Rozsudek Itálie v. Komise (C-6/97, EU:C:1999:251, bod 34).

81. Věc, v níž byl vydán rozsudek Komise v. Francie (C-52/95, EU:C:1995:432), se týkala nesplnění povinnosti francouzských orgánů zahájit trestní či správní řízení proti majitelům plavidel plujících pod vlajkou Francie, kteří v rozporu s nařízeními Komise týkajícími se zákazu [35] prováděli rybolov sardele obecné a činnosti, které s tímto rybolovným zdrojem souvisely.

82. Francouzská republika uplatnila argument, že „rybolov sardele obecné probíhal v natolik složitých sociálně-ekonomických podmínkách, že mohly vzniknout obavy z vážných problémů, které by se mohly závažným způsobem promítnout do oblasti hospodářství. Příslušné orgány [byly] proto donuceny k tomu, aby se zdržely stíhání osob odpovědných za protiprávní činnost.“ [36]

83. Soudní dvůr tento argument zamítl jako celek a rozhodl, že „pouhá obava ze vzniku problémů na vnitrostátní úrovni nemůže být důvodem k tomu, aby došlo k neuplatnění dotčeného režimu.“ [37]

84. Rozsudek Komise v. Francie (C-265/95, EU:C:1997:595) se týkal dovozu zemědělských produktů (zejména jahod) pocházejících ze Španělska a z jiných členských států do Francie.

85. Jako důvod, proč Francouzská republika nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby na svém území zaručila volný obchod se zemědělskými produkty uvnitř Evropské unie, uvedla, že „postavení francouzských zemědělců bylo natolik složité, že mohlo zavdávat důvod k obavám, že by důraznější zásahy ze strany příslušných orgánů mohly vyvolat násilnou reakci dotčených hospodářských subjektů, jež by mohla vést k dalšímu vyhrocení veřejného pořádku či dokonce k sociálním nepokojům.“ [38]

86. Při této příležitosti Soudní dvůr rozhodl, že „[p]okud nebude prokázáno, že zásah ze strany dotčeného členského státu by mohl *narušit veřejný pořádek takovým způsobem, že by toto narušení nemohlo být vyřešeno pomocí prostředků, jež má tento stát k dispozici*, přísluší tomuto státu, aby přijal veškerá opatření vhodná k tomu, aby zaručil působnost a účinnost [unijního] práva, a zajistil tak jeho správné uplatňování v zájmu všech hospodářských subjektů“ [39], a že „v projednávané věci žalovaná vláda nevysvětlila, jaké konkrétní neřešitelné narušení veřejného pořádku by mohlo vzniknout“ [40].

87. Mám za to, že ani v projednávané věci Francouzská republika neprokázala, že by přijetí závazných ustanovení pro účely výkonu sporného rozhodnutí mělo dopady na veřejný pořádek, které by nemohla vyřešit pomocí prostředků, jež má k dispozici.

88. Dokonce ani v souvislosti s možným využitím pořádkových sil, které spadá do výlučné pravomoci členských států, Francouzská republika neprokázala, že by pro ni bylo využití těchto sil absolutně nemožné, pokud by skutečně došlo k narušení veřejného pořádku, jehož se obává.

89. Především je třeba připomenout, že obavy Francouzské republiky se nesplnily, neboť první fáze výkonu sporného rozhodnutí, jimiž bylo vydání exekučních titulů na navrácení podpor ze strany OTC, k němuž došlo se zpožděním ve dnech 7. a 19. listopadu 2014, a zapsání této pohledávky na seznam přihlášených pohledávek, které proběhlo dne 9. ledna 2015, nijak nenarušily veřejný pořádek [41].

35 — Jednalo se o nařízení Komise (EHS) č. 1326/91 ze dne 21. května 1991, kterým se stanoví zákaz rybolovu sardele obecné plavidly plujícími pod vlajkou Francie (Úř. věst. L 127, s. 11), a o nařízení Komise (EHS) č. 942/92 ze dne 13. dubna 1992, kterým se stanoví zákaz rybolovu sardele obecné plavidly plujícími pod vlajkou Francie (Úř. věst. L 101, s. 42).

36 — Rozsudek Komise v. Francie (C-52/95, EU:C:1995:432, bod 37).

37 — Tamtéž (bod 38).

38 — Rozsudek Komise v. Francie (C-265/95, EU:C:1997:595, bod 54).

39 — Tamtéž (bod 56). Zdůrazněno autorem tohoto stanoviska.

40 — Tamtéž (bod 57).

41 — Není mi jasné, jakým způsobem by mohla okolnost, že k těmto etapám došlo poté, co bylo vydáno rozhodnutí tribunal de commerce de Marseille, rozptýlit veškerá nebezpečí narušení veřejného pořádku, jak tvrdila Francouzská republika během jednání.

90. Z dokumentů přiložených k žalobní odpovědi Francouzské republiky navíc vyplývá, že během dlouhotrvající stávky v roce 2005 mohly francouzské orgány čelit nebezpečím narušení veřejného pořádku. Byly totiž využity pořádkové síly, které měly za úkol obnovit volný provoz v přístavu Ajaccio, znovu převzít kontrolu nad plavidlem, které stávkující unesli, a odsunout stávkující osoby, které obsadily dva ropné terminály ve Fos-sur-Mer a ve městě Lavéra.

91. Francouzská republika poukazuje rovněž na nebezpečí hmotných škod, jež by mohli stávkující způsobit, avšak tyto škody podrobněji nevyčíslila ani je neposoudila ve vztahu k obecnému zájmu, jemuž má sloužit výkon sporného rozhodnutí.

92. Nakonec pro úplnost bych rád připomněl, že tento druh argumentů již Francouzská republika jednou vznesla, aby odůvodnila poskytnutí podpor na restrukturalizaci SNCM [42], a že jej Soudní dvůr zamítl s odůvodněním, že „souhrnné odkazy na pověst členského státu, jakožto globálního hráče [kterou mohou stávky pošpinit], nestačí k vyvození neexistence podpory ve smyslu unijního práva.“ [43]

93. Totéž platí i o argumentech Francouzské republiky, které vycházejí z nebezpečí přerušení územní kontinuity mezi kontinentálním územím Francie a Korsikou, jež by mohlo ohrozit především zásobování Korsiky léčivy, krevními produkty, palivy, pohonnými hmotami a základními komoditami.

94. Je pravda, že dlouhotrvající stávka zaměstnanců SNCM, která byla spojena s obsazením přístavu v Marseille a korsických letišť a solidárními stávkami v korsických přístavech (k čemuž došlo v roce 2005), způsobila francouzským orgánům velmi nepříjemné problémy.

95. Nemám sice v úmyslu opakovat to, co jsem již uvedl v souvislosti s událostmi z roku 2005 [44], ale rád bych v tomtéž smyslu citoval nótu, kterou vydalo direction de la défense et de la sécurité civiles (ředitelství civilní obrany a bezpečnosti) dne 30. září 2005 a v níž je oznámena dostupnost vojenského letiště ve městě Solenzara (které zajišťovalo zásobování pomocí vzdušného mostu) a dále se uvádí, že prefekt regionu Haute-Corse přijal další opatření nezbytná k tomu, aby bylo zajištěno zásobování Korsiky, jako například omezení prodeje pohonných hmot, a že se chystá přijmout další opatření, jako například úřední dožádání přepravních společností.

96. Rovněž elektronická zpráva ministère du Développement durable (ministerstvo pro udržitelný rozvoj) ze dne 6. října 2005 svědčí o tom, že zásobování Korsiky ropnými produkty se podařilo bez problémů zajistit, neboť byl „ve městě Ajaccio vyložen – *pod ochranou pořádkových sil* – ropný tanker vyslaný z Barcelony“ [45]. V závěru této zprávy se uvádí, že „[t]éměř všechny čerpací stanice na ostrově jsou již zásobeny“.

97. Mám tedy za to, že argumenty vycházející z nebezpečí velmi závažného narušení veřejného pořádku a přerušení územní kontinuity mezi kontinentálním územím Francie a Korsikou musí být zamítnuty.

42 — Viz rovněž mé stanovisko přednesené ve spojených věcech SNCM a Francie v. Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:4, body 72 a 73).

43 — Rozsudek SNCM a Francie v. Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:2142, body 40 a 41). V tomto smyslu viz rovněž rozsudek Corsica Ferries France v. Komise (T-565/08, EU:T:2012:415, body 103 a 104).

44 — Viz bod 88 tohoto stanoviska.

45 — Zdůrazněno autorem tohoto stanoviska.

98. Jakýkoli jiný závěr by vedl ke zcela nepřípustné situaci, kdy by účinnost unijního práva závisela na tom, zda určitá seskupení, jejichž zájmy jsou nepříznivě zasaženy rozhodnutími unijních orgánů nebo rozhodnutími, jež přijímají členské státy, aby se jim podrobily [46], projeví (nebo neprojeví) dobrou vůli, nebo na tom, s jakým důrazem si dovedou diktovat podmínky. Stejně jako Komise zastávám názor, že Francouzská republika uvažuje takovým způsobem, jako by jí nezbývalo nic jiného než ustoupit hrozbám narušení veřejného pořádku, jež by mohla tato seskupení způsobit. Jak již Komise velmi stručně uvedla během jednání, politické nepohodlí se v tomto ohledu nemůže rovnat absolutní nemožnosti výkonu rozhodnutí.

4. K neexistenci loajální spolupráce

99. Dovoluji si ještě dodat, že pokud čelí některý z členských států obtížím při výkonu rozhodnutí Komise, podle judikatury Soudního dvora mají Komise a tento členský stát „na základě zásady ukládající členským státům a orgánům [Unie] vzájemnou povinnost loajální spolupráce, která má základ zejména v [čl. 4 odst. 3 SEU], spolupracovat v dobré víře za účelem překonání těchto obtíží při plném dodržování ustanovení Smlouvy, a zejména těch, která se týkají státních podpor.“ [47]

100. Soudní dvůr již několikrát prohlásil, že „[p]odmínka existence absolutní nemožnosti výkonu není splněna, pokud žalovaný členský stát pouze sdělí Komisi právní, politické nebo praktické obtíže výkonu rozhodnutí, aniž přijme skutečná opatření vůči dotčeným podnikům za účelem navrácení podpory nebo navrhne Komisi alternativní způsoby výkonu tohoto rozhodnutí, které by umožnily překonání těchto obtíží.“ [48]

101. Ze spisu zcela jednoznačně vyplývá, že Francouzská republika nepřijala vůči dotčeným podnikům žádná takováto opatření a nenavrhla Komisi žádné alternativní způsoby výkonu předmětného rozhodnutí, které by umožnily překonání údajných obtíží.

102. Francouzská republika tedy nesplnila svou povinnost přijmout ve stanovených lhůtách veškerá opatření nezbytná k tomu, aby dotčené podniky navrátily státní podpory, které byly v čl. 2 odst. 1 sporného rozhodnutí prohlášeny za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem.

B – *Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z okolnosti, že nebyly zrušeny veškeré platby protiprávních podpor*

103. Komise vytýká Francouzské republice prostřednictvím své žaloby, že ve stanovených lhůtách nezrušila veškeré platby podpor uvedených ve zmíněném čl. 2 odst. 1 sporného rozhodnutí.

104. V rozporu s tím, co je stanoveno v čl. 3 odst. 4 sporného rozhodnutí, se Komise domnívá, že nedošlo k bezodkladnému pozastavení ani zrušení výše uvedených plateb. Ve své žalobě vysvětluje, že v původním rozpočtu OTC na rok 2013, který schválila správní rada tohoto subjektu dne 25. června 2013, jsou vykázány dvě vyrovnávací platby poskytnuté ve prospěch SNCM a CMN, z nichž první činila 78 014 930 eur a druhá 32 627 141 eur. Tyto částky pokrývaly základní i doplňkovou službu, s ohledem na částky vyplacené v předchozích letech.

46 — V tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Francie (C-121/07, EU:C:2008:695, bod 72), v němž Soudní dvůr rozhodl, že „i kdyby byly obtíže uvedené Francouzskou republikou skutečně zčásti vyvolány uplatněním pravidel Společenství, nemůže členský stát namítat aplikační obtíže vzniklé při provádění aktu Společenství, včetně obtíží souvisejících s odporem jednotlivců, aby tím odůvodnil nesplnění povinností a nedodržení lhůt vyplývajících z právních předpisů Společenství“.

47 — Rozsudek Komise v. Francie (C-214/07, EU:C:2008:619, bod 45). V tomto smyslu viz rovněž rozsudky Komise v. Itálie (C-348/93, EU:C:1995:95, bod 17); Komise v. Francie (C-261/99, EU:C:2001:179, bod 24); a Komise v. Španělsko (C-485/03 až C-490/03, EU:C:2006:777).

48 — Rozsudek Komise v. Francie (C-214/07, EU:C:2008:619, bod 46). V tomto smyslu viz rovněž rozsudky Komise v. Španělsko (C-404/00, EU:C:2003:373, bod 47); Komise v. Itálie (C-99/02, EU:C:2004:207, bod 18); Komise v. Řecko (C-415/03, EU:C:2005:287, bod 43); a Komise v. Španělsko (C-485/03 až C-490/03, EU:C:2006:777, bod 74).

105. Komise odkazuje rovněž na elektronickou zprávu ze dne 29. listopadu 2013[49], podle níž francouzské orgány údajně přerušily v červenci 2013 vyplácení vyrovnávacích plateb týkajících se poskytování doplňkové služby, přičemž poskytly důkaz, že OTC vydal příkaz k úhradě ve prospěch SNCM, z něhož vyplývá, že byla vyplacena pouze vyrovnávací platba za poskytování základní služby.

106. Komise má však za to, že z výše uvedeného příkazu k úhradě nevyplývá, že bylo vyplácení vyrovnávacích plateb za poskytování doplňkové služby v červenci 2013 přerušeno, nýbrž pouze to, že bylo placeno poskytování základní služby, přičemž francouzské orgány nepodávají sebemenší vysvětlení způsobu, jakým byla tato částka vypočtena.

107. Francouzská republika ve své žalobní odpovědi tvrdí, že vyplácení vyrovnávacích plateb za poskytování doplňkové služby bylo skutečně od července 2013 přerušeno. Opírá se přitom o:

— dotčený příkaz k úhradě, který podle jejího názoru dokládá, že OTC vyplatilo ve prospěch SNCM za měsíc červenec 2013 pouze 2 880 160 eur za poskytování základní služby,

— výpisy z bankovních účtů SNCM, které byly přiloženy k žalobní odpovědi Francouzské republiky a z nichž vyplývá, že počínaje červencem 2013 SNCM skutečně pobírala pouze částku 2 880 160 eur za poskytování základní služby namísto částky 6 130 160 eur, jež pobírala do měsíce konce června 2013 za poskytování základní služby a doplňkové služby, a

— návrh na vydání předběžného opatření, který podala SNCM k tribunal administratif de Bastia (správní soud v Bastii) dne 12. prosince 2013 a v němž se domáhala toho, aby bylo OTC uloženo zejména uhrazení částky 16 225 000 eur z důvodu nezaplacení vyrovnávací platby za poskytování doplňkové služby.

108. Francouzská republika dále zdůrazňuje, že pro účely výpočtu částky vyrovnávací platby, která měla být poskytnuta ve prospěch SNCM za poskytování základní služby za období od července 2013 do prosince 2013, použila OTC metodu, kterou uplatnila Komise v bodě 218 sporného rozhodnutí.

109. S ohledem na výše uvedené okolnosti vzala Komise ve své replice tento žalobní důvod zpět, a to v rozsahu, v jakém se týká okolnosti, že od 23. července 2013 nebylo pozastaveno vyplácení vyrovnávacích plateb ve prospěch SNCM za poskytování doplňkové služby a že o tomto pozastavení plateb nebyly poskytnuty dostatečné informace.

110. Komise však i nadále trvá na žalobním důvodu týkajícím se okolnosti, že nebylo pozastaveno vyplácení vyrovnávacích plateb ve prospěch SNCM za poskytování doplňkové služby za období počínající dnem, kdy bylo sporné rozhodnutí oznámeno Francouzské republice, tedy od 3. května 2013, do 23. července 2013. Z výpisů z bankovních účtů SNCM totiž vyplývá, že francouzské orgány během tohoto období provedly tři měsíční platby ve prospěch SNCM, z nichž každá činila 6 130 160 eur.

111. Francouzská republika ve své duplice tuto okolnost nijak nezpochybňuje, což potvrdila i během jednání.

49 — Viz bod 23 tohoto stanoviska.

112. Jak ostatně vyplývá z čl. 3 odst. 4 sporného rozhodnutí, vyplácení vyrovnávacích plateb za poskytování doplňkové služby mělo být pozastaveno ode dne, kdy bylo toto rozhodnutí oznámeno Francouzské republice, tedy od 3. května 2013. Jak podotkla Komise, neexistuje žádná informace, a dokonce ani žádné tvrzení francouzských orgánů, z nichž by vyplývalo, že vyplácení plateb za poskytování doplňkové služby bylo na dobu od 3. května 2013 do 23. července 2013 pozastaveno nebo zrušeno. Nebylo zjištěno ani to, zda francouzské orgány vymohly zpět částky, které byly na toto období vyplaceny.

113. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že Francouzská republika tím, že ve stanovených lhůtách nezrušila veškerá vyplácení podpor uvedených v čl. 2 odst. 1 sporného rozhodnutí, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 3 odst. 4 tohoto rozhodnutí.

### C – *Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neinformování Komise*

114. Tím, že Francouzská republika nepřijala ve stanovených lhůtách opatření nezbytná k tomu, aby do budoucna zrušila vyplácení podpor a vymohla zpět již vyplacené částky podpor, nesplnila navíc svou povinnost informovat Komisi o opatřeních přijatých během dvou měsíců následujících po oznámení sporného rozhodnutí, kterou jí ukládá článek 5 sporného rozhodnutí.

115. Toto zjištění platí tím spíše, že Francouzská republika neodpověděla dokonce ani na připomínky a žádosti o vysvětlení, které jí Komise zaslala vzhledem k tomu, že se francouzské orgány zdržely jakékoli komunikace.

116. Jako příklad bych uvedl dopis, který Komise zaslala dne 20. září 2013 stálému zastoupení Francouzské republiky při Evropské unii a v němž si stěžovala na to, že na své připomínky a žádosti o vysvětlení „nedostala žádnou odpověď“ a že ani „poté, co uplynuly […] veškeré lhůty stanovené [sporným rozhodnutím], francouzské orgány nezaslaly útvarům Komise *naprosto žádný dokument*, kterým by je informovaly o výkonu tohoto rozhodnutí“ [50]. Na tento dopis francouzské orgány zareagovaly až o dva měsíce později elektronickou zprávou ze dne 29. listopadu 2013.

## VI – **K nákladům řízení**

117. Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

118. Komise požadovala v projednávané věci, aby byla Francouzské republice uložena náhrada nákladů řízení, přičemž Francouzská republika by podle mého mínění neměla mít ve věci úspěch. Je tedy důvodné posledně uvedené uložit náhradu veškerých nákladů řízení.

## VII – **Závěry**

119. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl takto:

„1) Francouzská republika tím, že ve stanovených lhůtách nepřijala veškerá opatření nezbytná k tomu, aby Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA navrátila státní podpory, které byly v čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Komise 2013/435/EU ze dne 2. května 2013 o státní podpoře SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN) poskytnuté Francií ve prospěch společnosti Société Nationale Corse Méditerranée a společnosti Compagnie Méridionale de Navigation prohlášeny za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem, tím, že ve stanovených lhůtách

50 — Zdůrazněno autorem tohoto stanoviska.

nezrušila veškerá vyplácení podpor uvedených ve zmíněném čl. 2 odst. 1, a tím, že ve stanovených lhůtách neinformovala Evropskou komisi o opatřeních, jež přijala, aby se podrobila výše uvedenému rozhodnutí, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU a z článků 3 až 5 uvedeného rozhodnutí.

2) Francouzské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.“